

7/14877

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-210/1940/4046
Konu : Yazılı soru önergesi

12 / 08 / 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 16/06/2010 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-7/14877-23844/49246 sayılı yazı,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 18/06/2010 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-221-26/2706 sayılı yazı,
c) 06/07/2010 tarihli ve 1703/3465 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, Balıkesir Milletvekili Ergün Aydoğan tarafından Sayın Başbakan'a yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/14877 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (c) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-210/1938/4044
Konu : Yazılı soru önergesi

12 / 12 / 2010

Sayın Ergün AYDOĞAN
Balıkesir Milletvekili
TBMM

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip olunan 7/14877 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ülkemiz, yolsuzluk olgusuyla mücadele konusundaki irade ve kararlılığının bir göstergesi olarak, Türkiye Cumhuriyetinin 59 uncu Hükümeti Döneminde, "Avrupa Konseyinin Yolsuzluğa Karşı Ceza Sözleşmesi"ni onaylaması sonucu 1 Ocak 2004 tarihinden itibaren Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubuna (GRECO) üye olmuştur. GRECO çalışmalarına Ülkemiz, Başbakanlık, Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı temsilcilerinden oluşan daimî bir heyetle, Türkiye'ye ilişkin raporların görüşülmesine ise, ilgili tüm bakanlık ve kurumların temsilcileriyle en geniş şekilde aktif katılım sağlamaktadır.

31 Mart - 4 Nisan 2008 tarihlerinde yapılan GRECO 37 nci Genel Kurul Toplantısında, Ülkemizin I. ve II. Aşama Değerlendirme Raporunda yer alan tavsiyelerin yerine getirilmesine ilişkin "Uygunluk Raporu" görüşülerek, Ülkemizin ilettiği Durum Raporu ve Genel Kurul Toplantısı sırasındaki açıklamalarımız ışığında, 7 tavsiyenin yerine getirildiği, 8 tavsiyenin kısmen yerine getirildiği, 6 tavsiyenin ise yerine getirilmediği kararlaştırılmıştır. Yerine getirilmediğine ve kısmen yerine getirildiğine karar verilen tavsiyelere ilişkin Ek Rapor, Bakanlığımızca hazırlanarak GRECO Sekreteryasına iletilmiştir. Söz konusu Ek Rapor, 7-11 Haziran 2010 tarihlerinde yapılan 47 nci GRECO Genel Kurulunda ele alınmış ve anılan toplantıda görüşülerek kabul edilmiştir.

Kabul edilen Ek Uyum Raporuna göre; GRECO inceleyicileri tarafından Türkiye'nin Ortak I. ve II. Aşama İnceleme sürecinde yapılan 21 tavsiyeden 15'inin tam olarak yerine getirildiği, 4'ünün kısmen yerine getirildiği, 2'sinin (iii ve vii nolu tavsiyeler) ise yerine getirilmediğinin belirtildiği; bunun, Türkiye tarafından anılan inceleme sürecinin başarı ile tamamlandığı anlamına geldiği; Türkiye'nin önümüzdeki dönemde istemesi halinde yerine getirilmeyen tavsiyelere ilişkin olarak GRECO'ya rapor verebileceğinin ifade edildiği görülmüştür.

Yerine getirilmediği sonucuna ulaşılan tavsiyelerden olan;

A- iii nolu tavsiyenin, "Yolsuzlukla mücadelede kolluk kuvvetlerine tavsiyede bulunacak ve yolsuzluk suçlarında soruşturma ve adli tahkikat yapacak, ilgili veri tabanlarına erişim de dahil olmak üzere kolluk kuvvetleri arasında bilgi paylaşımını sağlayacak merkezî bir ihtisas biriminin kurulması veya mevcut kurumlardan birisinin bu amaçla görevlendirilmesi,"

B- vii nolu tavsiyenin ise, "Milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması sisteminin, dokunulmazlıkların kaldırılmasına ilişkin kararlarda objektif ölçüler kullanılacak şekilde yeniden düzenlenmesi ve kararların siyasî etkilerden uzak ve savcı tarafından iletilen talepteki esaslar çerçevesinde verilmesinin güvence altına alınması,"

Şeklinde olduğu anlaşılmıştır.

GRECO kuralları uyarınca, Ülkemiz hakkında hazırlanan ve söz konusu toplantıda görüşülerek kabul edilmiş olan Raporun kamuya açıklanmasına toplantı sırasında izin verilmiş ve anılan Raporun gayriresmî Türkçe çevirisi, anılan Genel Kurul toplantısının hemen akabinde Bakanlığımız GRECO internet sayfasında, GRECO resmî internet sayfasında yayımlanmasını müteakip yayımlanarak kamuoyuna duyurulmuştur. Söz konusu Rapora, Bakanlığımızın Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün internet sayfasından ulaşılabilir. II-

Rapora konu teşkil edebilecek gelişmelere ilişkin olarak; Temmuz 2008 tarihinde yürürlüğe giren 27/12/2007 tarihli ve 5726 sayılı Tanık Koruma Kanununun 5/3, 8/3, 10/5, 11/3, 13/5, 15/2, 18/5, 24 ve 25 inci maddelerindeki emredici hükümler gereğince; tanık koruma

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

tedbirlerinin esas ve usulleri, bu tedbirlerin süresi, değiştirilmesi ve kaldırılması, koruma kararının alınmasında Cumhuriyet başsavcılıkları ile mahkemeler tarafından uygulanacak usuller, tanık koruma birimleri ve kolluk makamlarınca yapılacak işlemler, Tanık Koruma Kurulunun çalışma esas ve usulleri, mutabakat metninin düzenlenmesinde dikkat edilecek hususlar, gizlilik kuralına ilişkin esas ve usuller ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (1) numaralı bendine ilişkin esas ve usuller hakkında Adalet ve İçişleri bakanlıklarınca üç yönetmelik çıkarılmıştır.

"Cumhuriyet Başsavcılıkları ve Mahkemelerce Alınacak Tanık Koruma Tedbirlerine İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik" 11 Kasım 2008 tarihli ve 27051 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ayrıca, "GİZLİ" olarak Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığı ile müştereken çıkartılan "Tanık Koruma Tedbirlerin Uygulanması İçin Gerekli Olan Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Yönetmelik" ile "Tanık Koruma Kurulu ve Koruma Birimlerinin Kuruluşu, Çalışma Usul ve Esasları ile Alınacak Tedbirlere İlişkin Yönetmelik" 07/07/2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Diğer taraftan, uluslararası ticarî işlemlerde yabancı kamu görevlilerine rüşvet verilmesinin önlenmesine ilişkin olarak;

1- Yabancı kamu görevlilerine rüşvet verilmesi suçuna ilişkin soruşturmaların kolluğa bırakılmayıp, bizzat Cumhuriyet savcıları tarafından hassasiyetle ve gecikmeksizin yürütülmesi hususunda azamî gayretin gösterilmesi;

2- 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 252 nci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan suça ilişkin Türkiye'de yargılama yapılması Adalet Bakanının talebine bağlı olduğundan, soruşturmanın süratli bir şekilde yapılmasını müteakip, bir fezleke düzenlenerek Cumhuriyet başsavcılığının kanaatinin açık bir şekilde belirtmek suretiyle, gereğinin yapılması için dosyanın ivedilikle Bakanlığımız Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilmesi;

3- 5237 sayılı Kanunun 252 nci maddesinin beşinci fıkrası kapsamındaki suçla ilgili bir soruşturmaya başlanılması durumunda, bu husus ile soruşturmanın safha ve sonucu hakkında Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne düzenli olarak bilgi verilmesi;

4- Ülkemiz kamu görevlilerine, yabancı gerçek veya tüzel kişiler tarafından rüşvet verildiği iddiasına ilişkin olarak bir soruşturma başlatıldığında, bu durum, Sözleşmeye taraf ülkelerce, söz konusu yabancı gerçek veya tüzel kişiler hakkında da, yabancı kamu görevlilerine rüşvet verme suçundan soruşturma başlatılmasını gerektireceğinden, keyfiyet ile soruşturmanın safha ve sonucunun OECD Rüşvetle Mücadele Çalışma Grubunu ve ilgili yabancı ülkeyi bilgilendirmek üzere, Bakanlığımız Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne bildirilmesi;

5- Suç delillerinin büyük bir kısmının suçun işlendiği yabancı ülkede olabileceği hususu da nazara alınarak, soruşturmanın bir an önce tamamlanması açısından, ilgili ülkeye yönelik, uluslararası istinabe talebi hazırlanabileceğinin dikkate alınması; yabancı ülke adli makamlarınca bu kapsamda iletilen istinabe taleplerinin de anılan Sözleşmenin 5 inci maddesi göz önünde bulundurulmak suretiyle hızlı ve etkin bir şekilde yerine getirilmesi;

6- 5237 sayılı Kanunun 252 nci maddesinin beşinci fıkrası kapsamındaki suça ilişkin soruşturma ve kovuşturmada; yurt dışında bulunan şüpheli ve sanıkların iadeleri ile yabancı devlet adli makamlarının aynı mahiyetteki istemlerinin yerine getirilmesinin, ilgili devletlerle aramızda yürürlükte bulunan ikili anlaşma ya da çok taraflı sözleşmeler vasıtasıyla, bunların bulunmaması hâlinde de, uluslararası teamül hukuku kuralları ve karşılıklılık (mütekabiliyet) ilkesi çerçevesinde yürütülmesi;

7- Sözü edilen suç kapsamında el konulması veya müsadere edilmesi gereken eşya ya da kazancın bulunması durumunda, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve Uluslararası Ticarî İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Rüşvet Verilmesinin Önlenmesi Sözleşmesinin hükümleri ile diğer hukukî düzenlemeler dikkate alınmak suretiyle, gerekli kanunî işlemlerin yapılması,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Konularında gereken dikkat ve özenin gösterilmesi yönünde, 10/02/2009 tarihli ve 142 Nolu, "Uluslararası ticari işlemlerde yabancı kamu görevlilerine rüşvet verilmesinin önlenmesi" konulu Genelge çıkarılmıştır.

III- Hâkimlerin denetim ve atanması ile bağımsızlığının artırılması hususunda, 7 Mayıs 2010 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen 5982 sayılı "Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"la önemli değişiklikler yapılması öngörülmektedir.

Bu kapsamda, 1992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun, Teftiş Kurulu Başkanlığının görevlerini belirleyen 15 inci maddesinin (a) bendinde, "Adlî ve idarî yargı hâkim ve savcılarının görevlerini kanun, tüzük, yönetmelik ve genelgelere (Hâkimler için idarî nitelikteki genelgelere) uygun olarak yapıp yapmadıklarını denetlemek, hâkim ve savcılarının görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemediklerini, hal ve faaliyetlerinin sıfat ve görevleri icaplarına uyup uymadığını araştırmak ve gerektiğinde haklarında inceleme ve soruşturma yapmak", aynı Kanunun Personel Genel Müdürlüğünün görevlerini belirleyen 18 inci maddesinin (g), (h) ve (j) bentlerinde ise;

"g) Adlî ve idarî yargı hâkim ve savcılarının atama ve nakillerine ilişkin taleplerini, sicillerini ve tespit edilmiş sair hallerini, hizmetin icap ve ihtiyaçları ile birlikte inceleyerek kanuna, atama ve nakil yönetmeliğine uygun olarak hazırlayacağı taslağı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna sunmak,

h) Adlî ve idarî yargı hâkim ve savcılarının; Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun doğrudan görevine giren özlük işleri konularında ön çalışmalar yapmak, bunların dışında kalan özlük işleri ile Bakanlığa bağlı diğer personelin özlük işlerini yürütmek,

i) Gecikmesinde mahzur bulunan hallerde, hizmetin aksamaması için kadro durumu müsait olan bir yargı çevresindeki hâkim ve savcının ihtiyaç duyulan yerlerde görev yapmak üzere geçici olarak yetkili kılınmasına ilişkin işlemleri yürütmek,"

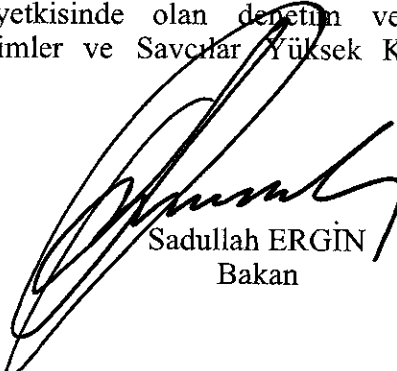
Adalet Bakanlığının görevleri arasında sayılmaktayken, 5982 sayılı Kanunla, Anayasanın 159 uncu maddesi değiştirilmek suretiyle, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun görev ve yetkileri,

"Kurul, adlî ve idarî yargı hâkim ve savcılarını mesleğe kabul etme, atama ve nakletme, geçici yetki verme, yükselme ve birinci sınıfa ayırma, meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme, disiplin cezası verme, görevden uzaklaştırma işlemlerini yapar; Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin kaldırılması veya yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlar; ayrıca, Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirir.

Hâkim ve savcılarının görevlerini; kanun, tüzük, yönetmeliklere ve genelgelere (hâkimler için idarî nitelikteki genelgelere) uygun olarak yapıp yapmadıklarını denetleme; görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemediklerini, hal ve eylemlerinin sıfat ve görevleri icaplarına uyup uymadığını araştırma ve gerektiğinde haklarında inceleme ve soruşturma işlemleri, ilgili dairenin teklifi ve Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanının oluru ile Kurul müfettişlerine yaptırılır. Soruşturma ve inceleme işlemleri, hakkında soruşturma ve inceleme yapılacak olandan daha kıdemli hâkim veya savcı eliyle de yaptırılabilir.",

Şeklinde düzenlenerek, Adalet Bakanlığının yetkisinde olan denetim ve atama taslaklarının hazırlanması dahil pek çok yetkinin Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna devredilmesi öngörülmektedir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan